

אסתכלית [אני מסתכל,
ורואה כי] לית פלחי גלולין
בדבית יעקב [לא קיימים
עובדי אלילים בבית יעקב]
ואף לא עבדי לאות שקר

בישראל [וגם לא יגיעים בעול ובשקר] מימרא דיי אלהון בסעדהון
ושכינת מלכהון ביניהון [דבר ה' בעזרתם, ושכינתו שורה ביניהם].

ורש"י עצמו, מביא פירוש שונה בשם המדרש הנחומא, פירוש
זה נאמר כמוכן רק על ידי בלעם, ובני ישראל לא שמעו זאת
באוזניהם, רק מפי השמועה, מפי משה רבינו שסיפר להם אחר
כך את כל הסיפור שהתרחש בלא ידיעתם, ואת דברי הנבואה של
בלעם.

וזה מובן, כי אי אפשר לומר למישהו שבידיו האפשרות של
הבחירה - 'מה שתעשה תהיה הכי טוב'.

וזה פירושו של רש"י: **לֹא הָבִיט אֲנִי בַּיַּעֲקֹב כְּשֶׁהָם עֹוֲבִירִים**
על דבריו, איננו מדקדק אחריהם להתבונן באוניות [-לשון און]
ובעמלם שהם עוברים על דתו, **וְלֹא רָאָה עֲמֹל**
בְּיִשְׂרָאֵל עֵמֶל הוּא לִשׁוֹן עֲבִירָה, ה' אֱלֹהֵינוּ עֲמֹו
אפילו מכעיסים וממרים לפניו, אינו זז מתוכם
ותרועת מלך בו לשון חיבה וריעות.

וכמה שזה קשה להבין את הפסוק הזה
בתפיסה מוסרית שגדלנו על ברכיה, שהיא הכי
צודקת ונכונה בשביל לגדל בנים ובנות הולכים
בדרך הישר - מכל מקום, בבחינת "האמת
חייבת להיאמר", ועלינו לדעת אותה כפשוטה:
השם יתברך לא מכיר בכך שעם ישראל
חוטאים, הוא לא מכיר בכך שעם ישראל
עוברים על דתו, ולכן לא זז מחבבם
ומלהשרות את שכינת קדשו בתוכם.

*

כעת חברים יקרים וחשובים, הבה ונאזין אל
הלב שלנו, ונבחן את התדר שהוא משדר דרכו
לנוכח הרש"י המדהים הזה, ולמשמע הדברים
הברורים שהשם יתברך תמיד אוהב אותי

ותמיד יהיה אלי רק טוב.

אז ככה:

יש את האנשים, שמונעים מתמימות ומפשיטות, וכך הם גם
קיבלו את חינוכם משחר ילדותם, והרש"י הזה, כמו גם עוד שירים
שהתחברו לאחרונה והתפרסמו בפיות כל עם בית ישראל - כל אלו
מעוררים אותם בתמותם לאהבת השם, לשמחה, לשלום, לאמונה
בעצמם וביצורם.

הם מאמינים לגמרי שהשם יאהב אותם בכל מצב; בדיוק כפי
שבילדותם, הם היו בטוחים שאבא אוהב את אמא בכל מצב, גם
כשהוא צועק בבית. ושאמא מעריכה את אבא, גם
כאשר קצת קשה לה איתו...

ויש את האנשים שמרגישים מיד התנגדות רגשית
לדיבורים מעין אלו. שלוותם תופר, והם יצעקו: וכי
לית דין ולית דיין, והלא כל האומר הקדוש ברוך
הוא ותן הוא - יוותרו חייו, שנאמר (דברים לב ד)
הַצֹּר תָּמִיד פָּעֵלוּ כִּי כָל דְּרָכָיו מְשֻׁפָּט אֵל אֲמוֹנָה
וְאֵין עֹלָ צִדִּיק וְיֵשֶׁר הוּא (בבא קמא נ).

ושימו לב עוד טיפה, גם אתם שעלתה
בכם שלום מסויימת, בכל זאת,
סביר להניח שסימן שאלה

עלון מס' 105 בלק תשפ"ה לְהִסְבִּיחַ רוּחַ

מֵאֲמֵרֵי הַתְּכֻנּוֹת וְהַתְּחֻבּוֹת בְּעֻבְדוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַנֶּשְׁמָה

החכמה הגדולה - "להאמין בטוב"

כנראה כבר שיתפתי אתכם ברגשותיי ובתחושותיי הגועות בכל
שנה מחדש, בשבוע שקוראים בו את פרשת בלק.

הפרשה שמגלה טפח וטפחיים ממה שנעשה מ"אחורי הקלעים",
ממה שנעשה "מאחורי הגב שלנו".

איך שהשם יתברך מנהל "קבינט מצומצם", מוביל
החלטות שרירותיות, ומזהיר חזר והזהר את כָּל בְּנֵי
שֵׁת -

עם ישראל הם הנציגים שלי בתבל! אני לא
בא להתייעץ עמכם - האם אכן "עשיתי בשכל"
כשבחרתי בהם? אני לא מגיע לבאר לכם סיבות
שונות מה מצאתי בהם דווקא, ובמה הם יותר
שורשיים ובסיסיים בעולם - מכם -

אני רק אומר לכם; שהם שלי!!!

אם אני מבין שצריך לדגדג אותם מעט, או לעשות
להם מסאז' - אשתמש בכם, מואבים ואדומיים.
אך אוי לכם אם תחשבו לרגע אחד, בעת שהינכם
מבצעים את השליחות או מתכננים את תוכניות
הגרעין - שזה מגיע מעוצם היד שלכם!

בודאי שלא תעלה על דעתכם להוסיף, ולנצל את
המומנטום שאני כועס על עמי, ולהסביר לי למה אני
צודק כבעסי - - -

כי כשאני כועס עליהם, אני כועס כאב הכועס על ילדיו, וכבעל
שלפעמים לא מרוצה מאשתו - ואוי ואבוי לפועל הניקיון מזרע
סרילנקה - אשר יתערב במריבה הפנים משפחתית הנעימה הזו,
יוסיף רעיונות משלו.

אנחנו משפחה שלוחצים מדי פעם האחד את השני, לא בגלל
מושגי השנאה והנקם שאתה מבין בהם, אלא בשביל להנפיק
קשר אדוק ואוהב יותר.

ואתה - לא מבין, ואל תתערב. אֵין אֲרוּר מְדַבֵּק בְּבִרוֹךְ.

*

נעמוד על פיסקא מדהימה ביופיה, שיצאה בלי
רצון מפיו של בלעם הרשע, הישר ממחשבתו
של הקב"ה:

לֹא הָבִיט אֲנִי בַּיַּעֲקֹב וְלֹא רָאָה
עֲמֹל בְּיִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ עֲמֹו
וְתִרְעוֹת מֶלֶךְ בּוֹ (כג כא).

ונבאר קודם על פי
פשוטו של מקרא, כפי
שתירגם אונקלוס, ואף
רש"י, בתחילה, מפנה לעיין
בדבריו:

הם אלו הרדודים המתעלמים מנקודות קשות שעדיין מכתומות את נשמתם - לדעתנו.

עלינו לשנות כיוון, ולדעת שזוהי חכמה גדולה ומיוחדת להאמין בחלק ה"יעקב" הקטן אשר בנו.

אדרבה, אם נתעקש לעבוד עבודות קשות, ולהכביד את עולינו על עצמינו, ולא להאמין בכח האמיתי

הנמצא בקרבנו - נעיד בזאת קבל עולם ומלואו שהננו מקטני אמונה, שרוחינו קצרה, ואין בנו את החכמה המיוחדת הזו המאפשרת להשקיף פנימה, ולראות את יוקר יפעתינו, ואת שגב טהרת נקודת נשמתנו, אשר לא יגורה רע, ולא יכתימנה שום עון ואון.

העבודות קשות שאנחנו מנסים לדבוק בהם ולא לסור מהם מרוב פחד מטופש וקטנוני, החוסם מנשמתנו להפציע את אורה האמיתי - הן הנקראות "עמל". ועל עמל זה, השם אומר לנו, זה בסדר תעזבו את ההגה, אני ממילא לא מתייחס לזה, ולא ראה עמל בַּיִשְׂרָאֵל.

על עמל זה מתאים לצטט מדברי בעל ההילולא, רבינו האור החיים הקדוש ז"ל:

גם נתכוון לומר שהצדיקים הגם שעושים מצות וכל עסקם בתורה אינם מרגישים שיש להם עמל, על דרך אומרו (תהלים עג טז) עמל הוא בעיני, אלא אדרבה כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה.

גם נתכוון על דרך אומרו (משלי ח יד) אני בינה לי גבורה, כי כשהצדיקים עוסקים בתורה ומתמידים בה אין להם עמל בעסק התורה, שאדרבה היא נותנת לו גבורה.

נהדר ברגש

מילון רגשות, ניתוח והגדרה

קטנוניות

קטן וגדול הם ענין יחסי. אין משהו או משהו שהוא קטן בפני עצמו או גדול בפני עצמו. אם הקטן ניצב בפני הגדול, אז הערך של שניהם מתגלה לפי זולתם. הקטן מקבל את מעמדו זה, והגדול מקבל את מעמדו זה לעומת רעהו.

לאור הקדמה זו, נדבר על רגש הקטנוניות.

רגש זה יכול להיות כאשר אדם טוען שהוא מרגיש שהוא עצמו קטנוני. ויכול להיות כאשר אדם מצביע על סביבה שהיא קטנונית ובכך היא מקשה עליו להיות - גדול. גדולי...

הרגש של הקטנוניות הינו בדרך כלל למילת שימוש לרגש שלילי, של אכזבה מעצמו או מהסביבה שלו, של תסכול מחוסר התקדמות, או של חוסר התאמה עם הסביבה, הנקרא: בדיות.

כאשר ניגש לרפא את הרגש הזה, ננסה להבין תחילה מי הוא ה"גדול" שנמצא באופק, שבגללו מופיע הרגש ה"קטנוני". כי כאמור, רגש זה איננו קיים רק במצב לעומתי.

אם נמצא שה"גדול" הוא אותו אחד שמרגיש קטנוני - ניתן לו יותר ויותר להרגיש אותו. ולהבין שהוא ממילא, לא קטנוני.

ואם ה"גדול" הוא משהו אחר, נצטרך בדינמיקה מיוחדת להסיר אותו ממש כמו 'הסרת גידול', 'ל' רחל'...

קטנטן עדיין מקפץ לנגד עיניכם.

כי כן, כפי שאמרנו, גדלנו בסייעתא דשמיא וחונכנו במחוזות, שחרדו לגורלנו, והניחו את כובד המשקל במיסגור, באדיקות אמונת השכר והעונש ללא פשרות, ומיעטו להיכנס לפני ולפנים, בחרדת קודש, אל הסוגיא הקדושה והטמירה של לא הַבֵּיט אֶן בַּיִעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֲמֶל בַּיִשְׂרָאֵל.

*

ובאמת, לצורך אמיתות הדברים ודיוקן, בשביל שהלב לא יתנגד אליהם יותר מדי, נביא בקצרה יישוב הולם לסתירה שעלתה, לכאורה, בין הפסוקים לא הַבֵּיט אֶן בַּיִעֲקֹב אליבא דפירוש רש"י, לבין הפסוק הַצֹּר תָּמִים פָּעְלוּ כִּי כָל דָּרְכָיו מְשֻׁפָּט.

ונאמר כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, וזה אב לכולם, הַצֹּר תָּמִים פָּעְלוּ כִּי כָל דָּרְכָיו מְשֻׁפָּט, אין משוא פנים מלפניו, אין עצמויות עיניים ופרוטקציות. אלא שבאמת אמת לא הַבֵּיט אֶן בַּיִעֲקֹב, לא בגלל שהשם יתברך מתעלם כביכול מהאון של יעקב, אלא בגלל שלעם ישראל יש נקודה אחת בלב, נקודה הכי הכי עמוקה במקום עלום ומכוסה ביותר, ששם אין החטא מגיע.

נקודה זו נקראת "יעקב", או "ישראל".

ואדרבה, אם החטא יעזי להגיע לשם, ולנסות לכבוש גם את אותה הנקודה, תגלה היא את נחת זרועה, ותהפוך את כל הנקודות שקדמו לה, והתעכרו למרבה הצער - לבני לווייתה. והם יתנקו ויצוחצחו כבעל כורחם.

כאשר הועיל זאת יעקב אבינו בתפלתו באמרו (בראשית מט ו) בְּסֶדֶם אֶל תָּבֹא נַפְשִׁי בְּקִהְלָם אֶל תִּתְּחַד כְּבֹדִי, ופירש"י ז"ל כשיקהיל קרח את כל העדה וכו' אל יתיחד עמהם שמי, ולפי פשוטו דבר זה הוא מקושי ההבנה, מה הועיל בזה שלא נזכר שמו, והלא זיל קרי בי רב הוא שלוי הוא בן יעקב.

אלא הפירוש הוא שביקש שבשעת החטא לא יגע החטא בעצמויות ופנימיות לבבם, היינו בחלק יעקב אשר בקרב לבבם, כי יעקב אבינו ע"ה הוא בריח התיכון היוצא מקצה אל הקצה בתוך כללות ישראל (זוה"ק ח"ב נא:), ועל זה היה תפילתו שלא יגע החטא של ישראל בחלק יעקב מעם ישראל.

והקב"ה הקשיב לקול תפילתו, וכמאמר ז"ל (סנהדרין מד.) אעפ"י שחטא ישראל הוא, היינו שחלק יעקב אשר בקרבו לא חטא, ועי"ז [יוכל לזכות] כל אחד מישראל בכל מדריגה שהוא עומד, יהי איך שיהי' יוכל לזכות לתשובה, וזה הוא לא הַבֵּיט אֶן בַּיִעֲקֹב, כי בחלק יעקב באמת אין שם שום שמץ ופגם מחטא חלילה. (ישמח ישראל בלק א)

ובהתייחס לרגש ההתנגדות שדיברנו עליו לעיל, לא נראה לי שהוקל לנו במיוחד, כי אותה התנגדות שיש לנו מלהאמין שהשם אוהב אותנו בצורה כזו שהוא כביכול ממאן להאמין בחולשותינו - היא עצמה עולה בליבנו, כאשר אנחנו שומעים על עצמנו אנו מילים מפליגות כאלו.

היתכן כך? היתכן שאפילו נוכח מה שעשיתי, ומה שעשו חבריי מהסביבה הקרובה והרחוקה - עדיין אנחנו נקיים כל כך, עדי כי השם יתברך שהוא תכלית האמת לאמיתה, יסכים לכך שאנחנו טהורים לגמרי??

*

ובכן, אם חשבנו שאלו שמאמינים בטוב הנצחי של עצמם -